

פרד"ס יהודה

— זעלון שבועי באדיש ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק —

גליין 795 [שנה י"ז]

פרשת במדבר תשפ"ה

שכינתו עליהם מנאם. באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם: וואס רש"י פארענטפערט דעם קשיא פארוואס איז געווען נאר יעצט שאו און ראש? נאר ווייל כשאב להשרות שכינתו עליהם, יעצט איז געווען י"ב חודש, איז געווען די צייט צו השראת השכינה בתמידות, דעריבער באאד באייר. (כלי חמדה ר' משולם ישכר הורוויץ מסטאניסלוב)

פירוש נפלא אויף נתונים נתונים כפ"ל לשון

ונתתה את הלוים לאהרן ולבניו נתונם נתונם להם לו מאת בני ישראל: (ג ט) דארף מען פארשטיין דער כפל הלשון "נתונם נתונם"? און דער תרגום אונקלוס איז מפרש "מסירין יהיבין איננו ליה", דאס מיינט א מתנה פאר אהרן און בניו יעצט, און אויך פאר די אלע קומענדיגע דורות, אויב אזוי איז שווער, ווייל עס איז דא א דין פון איין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, דאס מיינט מען קען נישט אוועקגעבן א זאך וואס איז נאך נישט דא אין די וועלט, (קידושין דף ס"ב) און אפילו דער וואס האלט אז מען קען יא מקנה זיין דבר שלא בא לעולם, שטייט אין גמ' (גיטין דף י"ג ע"ב) אז מען קען נישט מקנה זיין פאר א מענטש וואס איז נאך נישט בעולם, אויב אזוי ווי האט מען געקענט מקנה זיין די לוייה פאר די שפעטערדיגע דורות, וואס זענען לא בא לעולם? נאר עס שטייט אין (חור' סימן ר"ג אין הג"ה און סמ"ע סק"ט) המקנה דבר שלא בא לעולם עס דבר שבא לעולם, קנה שניהם, דאס מיינט אז בשעת וואס מען איז מקנה א מקנה דבר שלא בא לעולם קען מען אויך דאס מקנה זיין דבר שלא בא לעולם, מיט דעם איז הפלא דער כפל הלשון "נתונם נתונם", ווי דער תרגום טייטשט "מסירין", דאס מיינט בשעת מען האט געגעבן פאר אהרן ובניו יעצט, "יהיבין", האט מען געקענט מקנה זיין לדורי דורות אפילו שלא באו לעולם. (פנים יפות בעל הפלאה)

דער חשבון פון פונקט רע"ג עודפים

"ואת פדיו השלשה והשבעים והמאתים העדפים על הלוים מבכור בני ישראל: ולקחתם חמשת חמשת שקלים לגלגלת: (ג מה-מו) עס איז א פלא אז עס שטייט א גאנצע פסוק "ואת פדיו השלשה והשבעים והמאתים" און עס שטייט נישט וואס מען זאל טאן מיט די עדפים על הלוים, נאר שפעטער שטייט ולקחתם חמשת חמשת שקלים, און מען טרעפט נישט אזא פסוק אין די תורה וואס שטייט נישט קלאר וואס מען זאל טאן? נאר עס שטייט אין מדרש אז די אומות העולם האבן נישט קיין באשטימטע צאל, אבער כלל ישראל האבן א באשטימטע צאל, און פשוט איז ווייל דער מספר פון כלל ישראל מוזן זיין ששים רבוא כנגד די ששים רבוא אותיות אין די הייליגע תורה, און אז די צאל פון רע"ג עודפים פון בכורי ישראל אויף די לויים מוז אויך זיין א חשבון פארוואס פונקט דעם צאל, נאר עס איז אלעס בהשגחה פרטית, צו ווייזן אז אלעס ווענדט זיך אין איין רג"ע, וואס אין איין מינוט קען א מענטש תשובה טאן און אלעס פארעכטן, דעריבער זאל מען כסדר תשובה טאן אויף יעדן רגע וואס איז אריבער, אזוי ווי עס שטייט "לרגלים תבחנו (איוב ז יח) ווייל אלעס ווענדט זיך אין א רגע, איז הפלא אז רע"ג העודפים איז די אותיות דג"ע, זאגט דער פסוק ואת פדיו: ווי אזוי קען א מענטש זיך אויסלייזן פון זיינע עבירות? דורך ה"שלשה והשבעים והמאתים" העדפים על הלוים, די רע"ג איז מספר רג"ע, און דאס איז זייער פדיון נפש. (ערוגת הבושם עה"ת חוסט)

ביאור אז די תורה איז געגעבן געווארן באש במים און במדבר וידבר ה' אל משה במדבר סיני: (א א) שטייט אין מדרש רבה אויף דעם פסוק במדבר סיני, וז"ל מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר, באש מנין, (: ויהי סיני עשן כל מלפני אשר ירד עליו ה' באש" שמות יט, יח) ובמים מנין, שנאמר (שופטים ה, ד): "גם שמים נמפו גם עבים נמפו מים" ובמדבר מנין, "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" צו מסביר זיין די דריי זאכן, דער רמב"ם שרייבט א מענטש איז באשאפן געווארן מיט פיר יסודות, עפר, רוח און מים, שרייבט דער חוות יאיר אין זיינע דרשות, אז באמת זענען אש און מים צוויי הפכים, ווייל אש איז גורם זריזות ביים מענטש, און מים איז גורם עצלות ביים מענטש, נאר דער תירוצ איז אז פאר א מצוה און עבודת ה' דארף מען אש און זריזות און טאן מיט א פייער און א ברען, און עצלות איז ווען דער יצר הרע רעדט איין צו טאן א עבירה דארף מען דעמאלט זיין פויל, און נישט טאן, קען מען זאגן אז אש און מים זענען די צוויי זאכן וואס די תורה איז געגעבן געווארן, כדי צו לערנען מיט זריזות, און אויך זיין א עצל נישט צו מבטל זיין תורה, און דער דריטער איז מדבר, אזוי ווי א מדבר איז א דומם און שווייגט, אזוי אויך ווען מען לערנט, און עס קומען מענטשן און רעדן דברים בטלים, זאלסטו שווייגן און נישט צו הערן, נאר ווייטער לערנען. (דברי מהרי"א אסאד)

פארוואס האט מען געווארט ביזן צווייטן יאר צו ציילן די אידן?

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באהל לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר: שאו את ראש כל עדת בני ישראל: (א א-ב) פארוואס האט דער אויבערשטער געווארט מיט שאו את ראש ביז דער צווייטער יאר חודש אייר, און נישט גלייך חודש ניסן ביים הקמת המשכן דעם ערשטן יאר? נאר מיר ווייסן אז כלל ישראל זענען געווען טמא פון עו"ז וואס זיי האבן געדינט אין מצרים, אזוי ווי די מלאכים האבן געזאגט ביים ים סוף הללו והללו עו"ז, און נאכן ארויסגיין פון מצרים האט זיי דער אויבערשטער מקרב געווען און ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי, און דעריבער האט דער אויבערשטער געזאגט משכו וקחו לכם צאן, דרשנען חז"ל משכו ידיכם מן העו"ז וקחו צאן של מצוה, קרבן פסח, און די אידן האבן זיך מל געווען און באקומען די תורה און זענען געווארן מקרא קודש, (עיין גמ' יבמות דף מ"ו ע"ב) אבער מיט אלעס האבן זיי נישט געווען אינגאנצן ראוי אז דער אויבערשטער זאל געהעריג רוהען זיין הייליגע שכינה אויף זיי שטענדיג, אבער נאך י"ב חודש וואס שטייט אין גמ' (עו"ז דף ג) אז מען קויפט א קנעכט פון א גוי דארף מען ווארטן י"ב חודש נאכן טבילה און מילה ביז דער שם עו"ז וועט פארגעסן ווערן פון זיי, דאס איז אויך געווען ביי כלל ישראל, נאכן ווארטן י"ב וואס דאס קומט אויס ר"ח אייר דעם צווייטן יאר, ווייל אנפאנג סיון זענען זיי געווארן אידן מיט מילה און טבילה מיט קבלת התורה, איז פון סיון ביז ר"ח אייר, און יום אחד בחודש איז ווי א חודש, איז דאס י"ב חודש, און יעצט קען שוין זיין השראת השכינה געהעריג און שטענדיג, און יעצט קען דער אויבערשטער מאכן די נשיאת ראש און די סדר הדגלים, און מיט דעם האט כביכול געמאכט זיין דירה בתחתונים, מיט דעם איז הפלא וואס רש"י שרייבט וידבר במדבר סיני באהל לחודש. מתוך חבתי לפני מונה אותם כל שעה. וכו' כשאב להשרות

***** דער הייליגער רבי שמעלקא פון ניקולשבורג נעמט מעות חטים פון א איד כדי אים צו שטעלן אויף די פיס *****

געצוואונגען צו געבן געלט וואס איז נישט מיינס, ווייל איך האב מורא געהאט פון זיין קפידה אויף מיר און מיין משפחה?

רבי שמעלקא האט בארוהיגט דעם עושר און געזאגט איך וועל דיר דערציילן א מעשה און דו וועסט אלעס פארשטיין: עס איז געווען אמאל א קעניג וואס האט זוכה געווען צו א קינד אויפן עלטער, און די שמחה איז געווען גאר גרויס ביי אים, און ווען דער קינד איז געווארן 10 יאר אלט, איז דער קינד געווארן זייער קראנק און די דאקטוירים האבן זיך מייאש געווען פון אים, און דער מלך און מלכה זענען געווען זייער בצער, ביז איין טאג קומט אן א מענטש צום פאלאץ און בעט רשות זיך טרעפן מיטן קעניג, און ווען ער איז געקומען פארן קעניג האט ער געזאגט אז ער האב געהערט פון צער פון קעניג און אז ער איז א דאקטאר וואס וואוינט זייער ווייט פון דא, און ער מיינט אז ער וועט קענען היילן דאס קינד!

דער קעניג האט געפרעגט זיינע דאקטוירים וואס זיי זאגן, און זיי האבן געזאגט אז ער קען שוין נישט קאליע מאכן און מען קען אים לאזן היילן דעם קינד, און דער קעניג איז געווארן פול מיט האפענונג, און ער בעט דעם דאקטאר צו גיין צום קינד, דער דאקטאר באטראכט דאס קינד און זוכט אים אונטער און זאגט אז ער האט א רפואה! און פארשרייבט א רעצעפט און מען שיקט דאס צום אפטייק און ווען מען ברענגט צוריק דעם מעדעצין, זאגט דער דאקטאר אז מען מוז דאס אריין לייגן אין זיין מויל, אבער פון די מחלה, איז זיין מויל געווארן פארשלאסן און מען האט דאס געקענט עפענען!

האט דער דאקטער גענומען א שארפע מעסער און געמאכט א שניט אין זיין פנים און אריין געלייגט די מעדעצין אין דעם קינד, און ביז א פאר מינוט האט מען געזען א שינוי למזכה אין דעם קינד, און צוביסלאך איז דער קינד געקומען צו זיך, ביז ער האט געקענט רעדן, און ער זאגט: טאמער דער מענטש איז א רוצח ער האט געשניטן מיין פנים און מען דארף אים הענגען! האט דער קעניג געזאגט פארן קינד, ניין, זאלסט זיך פרייען מיט אים און אים דאנקען ווייל ער האט געראטעוועט דיין לעבן מיט דעם שניט! און דער קינד האט שוין אלעס פארשטאנען.

האט רבי שמעלקא אויסגעפירט: איך האב געזען אז עס ליגט איבער דיר שווערע גזירות און דינים, און נאר אז איך האב דיר געדריקט צו געבן מער וויפיל דו מענסט, און דו האסט געגעבן אפילו עס האט דיר וויי געטאן, איז בטל געווארן די גזירות אויף דיר, און יעצט ווען דיר שוין צוריק ווערן גוט, און דער עושר האט שוין פארשטאנען, און געדאנקט רבי שמעלקא, און מען האט זיך געזעגנט, און טאקע אין א קורצע צייט איז נתקיים געווארן די ברכות פון צדיק און דער עושר איז געווארן צוריק א גרעסערע עושר פון פריער, זי"ע.א. (סיפורי נפלאות מגדולי ישראל בעקמייסטער)

הרה"ק רבי שמואל שמעלקא הלוי הורוויץ איז געבוירן געווארן שנת תפ"ו, צו הגאון ר' צבי הירש און הרבנית מרת מלכה, אין שטאט טשארטקוב, ער און זיין הייליגער ברודער הרה"ק ר' פינחס, דער בעל הפלאה און פנים יפות ועוד, זענען נתקרב געווארן צו חסידות דורך הרה"ק ר' אברהם קאליסקער, (ר' שבט תק"ט) בעל חסד לאברהם, וואס איז שפעטער ארויף קיין ארץ ישראל, שנת תקל"ז, צוזאמען מיט הרה"ק ר' מנחם מענדיל מוויטעבסק בעל פרי הארץ (א אייר תקמ"ח) ומנו"כ בעיה"ק טבריא.

רבי שמעלקא פלעגט יעדע יאר גיין נאך געלט פאר מעות חטים און ער פלעגט אפזוכן די גבירים וואס קענען געבן גרויס געלט אזוי זאל ער זיך נישט דארפן מבטל זיין צייט פון לערנען, איין יאר איז ער געפארן אין א שטאט הערנדיג אז דארטן איז דא א גרויסער עושר מיט א גוטע הארץ, און רבי שמעלקא איז אהין געפארן אין שטאט, אבער ווען ער איז אנגעקומען האט דער רב אים געזאגט אז דער עושר האט נישט לאנג פארלוירן זיין געלט און עס איז א שאד צו גיין צו אים ווייל ער האט נישט וואס צוגעבן, אבער רבי שמעלקא דאנקט דעם רב, און פונדעסוועגן איז ער געגאנגען צום שטוב און דער עושר נעמט אויף רבי שמעלקא מיט גרויס כבוד און מכבד געווען מיט עסן.

צום סוף האט רבי שמעלקא געבעטן ער זאל געבן א נתינה פאר מעות חטים און דער גביר איז אריין אין שטוב און ארויס געברענגט א שיינעם סכום, און געזאגט דאס וואס ער גיט איז מער ווי זיין יכולת, ווייל ער איז נישט אין קיין מצב צוגעבן יעצט געלט, אבער לכבוד דעם רבין גיט ער מער ווי ער קען, האט רבי שמעלקא געגעבן א טראכט און געזאגט, אויב אזוי וויל איך אז דו זאלסט מיר געבן דאפעלט ווי פון יעצט, האט דער עושר געזאגט אז די געלט וואס ליגט ביי אים איז נישט זיין געלט און ער טאר דאס נישט געבן! האט רבי שמעלקא אראפ געלייגט די געלט וואס ער האט געהאט געגעבן און זאגט אדער דו גיסט דאפעלט אדער גארנישט און איך וועל גיין לחיים ולשלום!

דער עושר האט נישט געהאט קיין ברירה און איז געגאנגען ברענגען די גאנצע סכום וואס רבי שמעלקא האט געבעטן, און רבי שמעלקא האט געגעבן דעם עושר א שטארקע ברכה אז דער אויבערשטער זאל אים צוריקגעבן וואס ער האט פארלוירן און נאך געבן אסאך אסאך מער.

דער עושר האט געזען אז רבי שמעלקא איז אין א גוטע גיסטע האט געזאגט ער האט א שאלה צו פרעגן דעם רבין אבער נאר בתנאי אז דער רבי וועט נישט האבן א קפידה אויף מזוין שאלה, און דער רבי זאגט קענסט פרעגן וואס דו ווילסט און איך וועל דיר קענען ענטפערן אן קיין קפידות חלילה, און דער עושר הויבט אן, איך פארשטיי נישט וואס איז דער רבי אנדעש פון א רויבער וואס קומט מיט א ביקס און וויל צו נעמען מיין געלט, און איך גיב אים כדי צו ראטעווען מיין לעבן, און אזוי האט דער רבי געטאן צו מיר, און מיר

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן

ספר כריתות קרימונה ש"ח 4000 \$ ספר אוצר הכבוד שייך להרה"ק ר' משה מבאבאדוב בן הרה"ק ר' ברוך מנאדליץ וחתן ר' אהרן מצאנו, \$3500 מחצית השקל שנה ב' לכיבוש ירושלים \$42000 ספר ערבי נחל עם חתימות הרה"ק ר' אהרן פערלאוו מקידינוב \$7000 ספר עם הנהגות השפת אמת מנור עם האמרי אמת והרה"ק ר' משה בצלאל \$60000 ספר שייך להתפארת עזריאל תלמיד הגמיר ממעוריש וגם השפת אמת מנור \$35000 ספר עם חתימת רבי עקיבא אינר \$18000 מכתב ברכת השנה בעל דברי יואל \$10000 ייטב לב דפ"ר עם כל השערים \$1500 ספר עם חתימת השל"ה הק', מכתב ר' יונתן שטייף מבקש עזרה מר' יעקב רונתיים לקבל היתר יציאה מפעמט תשי"א \$1500 סעט שפתי צדיק פילין נדיר \$1500 ג חתימות על דף של האמרי אמת מנור \$1500 אמרי אלימלך דפ"ר גראדויסק שייך להרה"ק ר' משה מסטאלין \$3000 שו"ע ח"א סלאוויטא רב משה \$3400 שו"ע יו"ד ח"ב סלאוויטא \$3200 אור המאיר עם הקדשת ר' מאיר שפירא \$1000, תהלים בן בתי דפ"ר \$1500, תהלים ויטאמיר מצודות \$24000 ערבי נחל שנתן הרה"ק מטאש זצוק"ל עם אישור \$750, ספר מצות ה' שייך להרה"ק ר' דוד צבי מנייטאדט בעל חמדת דוד בן הרה"ק ר' יחזקאל מקומזיר \$1500 ספר שנתן ובירך אדמו"ר מסקולען זצוק"ל \$600 ספר צמח צדיק וויזניץ ג' חלקים דפוס ראשון שייך להגאון בעל שבט הלוי \$1200 ספר מהר"ל שייך להרה"ק ר' ברוך מוויזניץ בעל אמרי ברוך \$2000 זוהר סלאוויטא תקפ"ז מצב יפה \$26000 תקוני זוהר סלאוויטא ר' משה \$9500 קדושת יו"ט דפ"ר שייך לבעל חלקת יהושע \$1200, ספר שיטה מקובצת הקדשת הגאון ר' אברהם קאלמאנאוויטש \$800 חומש תורה תמימה ד' חלקים עם הקדשות ארוכות של אמונת אברהם מפוסטבורג זצוק"ל \$1800 ספר מהר"ם שיק עם הקדשת קרן לרוד \$2800 ספר עם חתימת הגאון בעל חמדת שלמה ור' יעקב אדמו"ר מיעוב בן הרה"ק מטשעבנאו \$3500 מיר האבן א רשימה פון אונזערע ספרים 16 Ave - 4403 Brooklyn, NY 11204 USA - 718 - 438 - 8414 ~ 718 - 633 - 5500 Hours are 12 - 7:30 Fri 11-1:30, To receive the pardes: pardesyeHUDA1@gmail.com or pickup in the store, check out our website www.seforimworld.com מיר פארקויפן עכטע זילבערנע מטבעות פאר פדיון הבן און פדיון נפש און אלטע געלט,